

OBSAH

O autorce	IX
Zkratky použitých unijních předpisů	X
Předmluva	XIII

1. Úvod, aneb na co se můžete těšit	1
1.1. Pojmosloví	4
1.1.1. Unijní vs. komunitární (právo)	5
1.1.2. Evropská unie vs. Evropské společenství	6
1.1.3. Smlouvy	6
1.1.4. Přímý účinek vs. přednost vs. přímá použitelnost	6
1.1.5. Transpozice vs. implementace vs. adaptace	8
1.1.6. Platnost vs. účinnost vs. použitelnost	9
1.1.7. Pramen vs. předpis vs. norma a akt	10
2. Vliv základních zásad a cílů EU na unijní předpisy	11
2.1. Zásada svěřených pravomocí coby nejdůležitější zásada práva EU?	11
2.1.1. Výlučná pravomoc, aneb co je pouze unijní právo	13
2.1.2. Sdílená pravomoc, aneb unijní i národní právo současně?	16
2.1.2.1. Sdílená pravomoc vs. minimální harmonizace	18
2.1.2.2. Subsidiarita jako korektiv sdílené pravomoci	19
2.1.3. Doplnková pravomoc, aneb co vlastně zůstalo členským státům	22
2.1.4. Nejasné hranice mezi jednotlivými pravomocemi	26
2.2. Zásada proporcionality, aneb i právo EU musí být přiměřené	27
2.2.1. <i>Ex post</i> relevance zásady přiměřenosti	29
2.2.2. <i>Ex post</i> soudní kontrola zásady přiměřenosti	32
2.3. Zásada nediskriminace, aneb rovné zacházení v právu EU	36
2.3.1. Typy pro praxi	40
2.3.2. Případová studie 1: Kterou zásadu nediskriminace aplikovat v konkrétní věci na příkladu železniční dopravy	41
2.3.2.1. Argumentace přes právní základ ve spojení s čl. 18 SFEU a čl. 21 Listiny	42
2.3.2.2. Argumentace přes ochranu spotřebitele	43
2.3.2.3. Argumentace na úrovni primárního práva	43
2.3.3. Ochranné politiky Evropské unie	45

3. Základní výkladové metody práva EU	47
3.1. Jak postupovat při výkladu práva EU	47
3.1.1. Případová studie 2: Jak na výklad práva EU na příkladu práv cestujících	49
3.2. Role effet utile při výkladu unijního předpisu	53
3.2.1. Případová studie 3: Jak na výklad effet utile na příkladu ze světa telekomunikací	55
3.2.1.1. Argumentace účelem regulace telekomunikačních služeb	57
3.2.1.2. Argumentace účelem zákazu nulových tarifů	58
3.2.1.3. Argumentace účelem chráněným předpisy vyšší právní síly	58
3.3. Nepřímý účinek, coby výkladová metoda	59
3.3.1. Nepřímý účinek se nepojí jen se směrnicemi	60
3.3.2. Od jakého momentu se použije nepřímý účinek?	60
3.3.3. Je třeba vykládat celý právní řád členského státu?	63
3.3.4. Existují limity nepřímého účinku?	66
3.3.4.1. Existence národního práva	66
3.3.4.2. Výklad <i>contra legem</i>	67
3.3.4.3. Zákaz trestní odpovědnosti	70
3.3.5. Co má přednost – přímý nebo nepřímý účinek?	70
3.3.6. Případová studie 4: Jak na přímý účinek na příkladu informování zaměstnanců	73
4. Hierarchie, přednost a dovolatelnost unijních pramenů	77
4.1. Vzájemná hierarchie (a přednost) unijních pramenů	77
4.2. Co skutečně znamená přednost práva EU před právem národním	79
4.2.1. Kompetenz-kompetenz	82
4.3. Přímý účinek	87
4.3.1. Přednost a přímý účinek = spojené nádoby	87
4.3.2. Přednost vs. přímý účinek, anebo co když přímý účinek chybí ...	89
4.3.3. Ne každé ustanovení práva EU je jasné, přesné a bezpodmínečné	90
4.3.4. Přímý účinek se liší dle pramene práva EU	92
4.3.5. Rozšířená definice státu a co je na ní špatně	100
4.3.5.1. Případová studie 5: Jak nefunguje pojetí státních podniků na příkladu zákona o svobodném přístupu k informacím	106
5. Práce s unijní harmonizací	109
5.1. Dělení unijních aktů, aneb nařízení není výš než směrnice	109
5.1.1. Sekundární vs. terciární unijní předpisy	110
5.1.2. Legislativní vs. nelegislativní unijní akty	111

5.1.2.1.	Delegované akty	112
5.1.2.2.	Prováděcí akty	114
5.1.3.	Nařízení, směrnice, rozhodnutí jako forma unijního aktu	115
5.1.4.	Závazné vs. nezávazné unijní předpisy	116
5.1.4.1.	Skutečně „(ne)závazné“ a „(ne)napadnutelné“ soft law akty?	118
5.1.5.	Akty posílené spolupráce coby akty speciální povahy	125
5.2.	Od kdy se aktivují aplikační účinky a kam až sahá unijní právo	127
5.2.1.	Časová použitelnost, aneb zamyšlení se nad blokačním účinkem	127
5.2.1.1.	Existuje blokační účinek nařízení?	129
5.2.2.	Působnost práva EU, aneb kdy jsme ještě v právu EU a kdy už ne	131
5.2.2.1.	Případová studie 6: Jak nalézt hranice působnosti práva EU na příkladech českých transpozičních předpisů	133
5.2.2.2.	Sice mimo aplikační účinky práva EU, ale v pravomoci Soudního dvora	138
5.3.	Aplikační rozpory předpisů stejné právní síly	142
5.4.	Aplikační rozpory předpisů různé právní síly	144
5.4.1.	Neplatný sekundární akt, avšak nadále platný terciární akt Komise	144
5.4.2.	Případová studie 7: Jak pracovat s netransponovanou sekundární směrnici, k níž existuje přímo použitelné terciární nařízení na příkladech z České republiky	146
5.4.2.1.	Je možno se dovolat netransponované směrnice a tím i aplikovat na ni navázané nařízení Komise?	147
5.4.2.2.	Je možno aplikovat nařízení Komise bez ohledu na chybějící transpozici směrnice Evropského parlamentu a/nebo Rady?	154
5.4.2.3.	Závěr k praktické vymahatelnosti nařízení Komise bez transponované směrnice Evropského parlamentu a/nebo Rady	157
6.	Práce s prameny v neharmonizované oblasti	161
6.1.	Co je primární právo	161
6.1.1.	Vztah primárního práva a obecných zásad právních	162
6.2.	Právní základ pro harmonizaci	164
6.2.1.	Případová studie 8: Kolik právních základů je již příliš, aneb možné obcházení Smluv	168
6.2.1.1.	Spadá ochrana oznamovatelů pod svěřené pravomoci EU?	169
6.2.1.2.	Je více právních základů lepší cestou než čl. 352 SFEU?	170

6.3. Vztah mezi harmonizací a Smlouvami	173
6.3.1. Řešení případů na vnitřním trhu	176
6.3.1.1. Má předmět sporu vztah k více členským státům? ...	177
6.3.1.2. O jakou oblast se jedná?	179
6.3.1.3. Příliš velký trychtýř omezení svobod vnitřního trhu?	180
6.3.1.4. Je vnitrostátní omezení vnitřního trhu odůvodněné a proporční?	183
7. Práce s judikaturou Soudního dvora	185
7.1. Jaká je aktuálnost starší judikatury Soudního dvora	186
7.1.1. Příklad (ne)aktuálnosti judikatury Soudního dvora v harmonizované oblasti	186
7.1.2. Příklad (ne)aktuálnosti judikatury Soudního dvora v neharmonizované oblasti	188
7.2. Jak na překonaný výklad Soudního dvora	190
7.2.1. Kontext a skutkové okolnosti jako rozhodující kritérium pro výkladový posun	190
7.2.2. Překonaný výklad harmonizované oblasti	191
7.2.3. Překonaný výklad neharmonizované oblasti	194
7.2.4. Předchozí chybné či nepřesné posouzení Soudního dvora	199
7.2.5. Závěry pro praxi	201
8. Souhrnný aplikační a výkladový manuál pro praxi	203
Seznam použité judikatury a literatury	210